

Studieordning for kandidatuddannelsen i de fysiske fag (September 2010) (Revideret med virkning 1. sep. 2011)

De overordnede bestemmelser, der danner ramme for denne studieordning, er fastlagt i nedenstående love og bekendtgørelser samt senere ændringer til disse.

Lovbekendtgørelse nr. 754 af 17. juni 2010 om universiteter (*Universitetsloven*).

Bekendtgørelse nr. 814 af 29. juni 2010 om bachelor- og kandidatuddannelser ved universiteterne (*Uddannelsesbekendtgørelsen*).

Bekendtgørelse nr. 181 af 23. februar 2010 om adgang m.v. ved bachelor- og kandidatuddannelser ved universiteterne (*Adgangsbekendtgørelsen*).

Bekendtgørelse nr. 857 af 1. juli 2010 om eksamen ved universitetsuddannelser (*Eksamensbekendtgørelsen*).

Bekendtgørelse nr. 250 af 15. marts 2007 om karakterskala og anden bedømmelse ved universitetsuddannelser (*Karakterbekendtgørelsen*).

Studieordningen fastsættes i henhold til § 24 i Uddannelsesbekendtgørelsen, § 27 i Eksamensbekendtgørelsen og § 19 i Karakterbekendtgørelsen.

Studieordningen suppleres med Københavns Universitets og Det Naturvidenskabelige Fakultet på Københavns Universitets regler på alle områder som ikke ifølge ovenstående love og bekendtgørelser er reguleret af studieordningen. En del af disse regler er beskrevet i uddannelsesreglerne ved Det Naturvidenskabelige Fakultet.

Kandidatuddannelsen i de fysiske fag hører under Censorkorpset for de fysiske fag. Ud over censorer fra dette primære censorkorps benyttes der censorer fra andre censorkorps på fagelementer, hvis fagområde ikke dækkes af det primære censorkorps.

Uddannelsen i de fysiske fag og denne studieordning hører under Studienævnet for Kandidatuddannelserne ved Det Naturvidenskabelige Fakultet ved Københavns Universitet, herefter benævnt *studienævnet*, og de studerende har valgret og valgbarhed til dette studienævn.

§ 1. Titel	2
§ 2. Uddannelsernes varighed	2
§ 3. Uddannelsens mål og kompetencebeskrivelse	2
§ 4. Adgangskrav	7
§ 5. Uddannelsens struktur og indhold	7
§ 6. Kandidatspecialet	10
§ 7. Eksamen	11
§ 8. Dispensation	12
§ 9. Ikrafttræden m.v.	12

§ 1. Titel

Kandidatuddannelsen i de fysiske fag leder frem til en kandidatgrad i de fysiske fag med betegnelsen Cand.scient. i de fysiske fag.

På engelsk Master of Science (MSc) in Physics.

Med en kompetenceprofil i Geofysik opnås betegnelsen Cand.scient. i de fysiske fag med kompetenceprofil i Geofysik.

På engelsk Master of Science in Physics with Qualification Profile in Geophysics.

Med en kompetenceprofil i Biofysik opnås betegnelsen Cand.scient. i de fysiske fag med kompetenceprofil i Biofysik.

På Engelsk Master of Science in Physics with Qualification Profile in Biophysics.

Med en kompetenceprofil i Astrofysik opnås betegnelsen Cand. Scient. i de fysiske fag med kompetenceprofil i Astrofysik.

På Engelsk Master of Science in Physics with Qualification Profile in Astrophysics.

§ 2. Uddannelsernes varighed

Kandidatuddannelsen er normeret til 120 ECTS-point, svarende til 2 års fuldtidsstudium.

Stk. 2. Den samlede studietid (bevilget orlov medregnes ikke) kan ikke overstige 3 år (36 måneder).

For overgangsregler, sanktioner og nærmere regler om, hvordan den samlede studietid opgøres, henvises til Fakultetets Uddannelsesregler.

§ 3. Uddannelsens mål og kompetencebeskrivelse

Det som er beskrevet under uddannelsens generelle kompetencer, færdigheder og viden er gældende for alle kandidater. Det som er beskrevet under de fagspecifikke kompetenceprofiler, af kompetencer, færdigheder og viden, er derudover gældende for kandidater med pågældende kompetenceprofil.

Generel kompetencebeskrivelse for kandidatuddannelsen i de fysiske fag

En kandidatgrad i de fysiske fag giver en generel forståelse for den naturvidenskabelige metode, og kandidaten vil ved sin uddannelses afslutning kunne anvende denne arbejdsmetode på en række naturvidenskabelige områder. En fysiker har således kompetence i at opstille og anvende modeller og

udvikle målemetoder til anvendelse på fysiske systemer samt tilgrænsende områder såsom f.eks. biologiske, geofysiske, kemiske eller økonomiske systemer.

Kandidaten har naturligvis samtidig spidskompetencer indenfor et valgt underområde af fysikken, og en indsigt i de relevante metoder inden for dette område, såsom analytiske, eksperimentelle og numeriske metoder. Dette kan være dokumenteret ved gennemførelse af en af fysikstudiets kompetenceprofiler eller gennem valg af specialeemne og kursusportefølje. En fysiker er desuden trænet i samarbejde både ved aktiv deltagelse i forskningsgruppernes arbejde og ved intensivt samarbejde med medstuderende, og især i specialestudiet vil kandidaten opnå en stor erfaring med arbejdsformer og metoder i et forskningsmiljø ved at indgå i det daglige virke i en forskningsgruppe.

En af fysikkernes vigtigste kompetencer er i klart sprog at kunne formidle en problemstilling på både alment og videnskabeligt niveau, både i skriftlig og mundtlig form. Ved at gennemføre en af de mulige kompetenceprofiler får kandidaten en særlig ekspertise i en af fysikkens hovedområder. Hver specialisering retter sig mod en bestemt type arbejdsopgave eller forskningsområde og har derfor i princippet hver sine naturlige erhvervsmuligheder.

Fysikere ansættes i en lang række forskellige jobfunktioner, hvor deres analytiske evner anvendes på vidt forskellige områder indenfor f.eks. undervisning og formidling, finanssektoren, medicinsk teknik, industriel forskning og udvikling, og grundforskning. En stor del af de færdige kandidater fortsætter med en Ph.D. forskeruddannelse.

Færdigheder

En kandidat i de fysiske fag kan

- Tilrettelægger målinger til undersøgelser af systemer, hvor fysiske størrelser spiller en rolle, herunder elektriske, elektromagnetiske, optiske, og termodynamiske størrelser.
- Indgå i konstruktivt samarbejde på basis af sin naturvidenskabelige baggrund om løsning af faglige problemstillinger
- Opstille og anvende relevante modeller for et fysisk system på baggrund af de fysiske love.
- Løse komplicerede matematiske problemstillinger både med analytiske og numeriske metoder.
- Anvende modelløsning og målemetoder på tilgrænsende områder såsom f.eks. biologiske, geologiske, kemiske eller økonomiske systemer.
- Forklare og formidle sin specialviden og fysikkens generelle sammenhænge i både mundtlig og skriftlig form.
- Opsøge og sammenfatte den nyeste viden indenfor et fagområde.
- Diskuterer anvendelsen af fagets resultater i en industriel og samfundsmæssig sammenhæng.
- Selvstændigt tage ansvar for egen faglig udvikling, specialisering, og kompetenceudvikling
- Gør brug af engelsk som arbejdssprog.
- Gør brug af IT som både informations- og databehandlingsværktøj, og i øvrige sammenhænge hvor det er fagligt relevant, f.eks. ved udvikling af numeriske modeller og forsøg.

Viden

En kandidat i de fysiske fag har viden om

- De grundlæggende fysiske love indenfor alle fysikkens klassiske discipliner, klassisk mekanik, termodynamik, elektromagnetisme, kvantemekanik, samt deres indbyrdes relationer.
- Stofs opbygning både på makro- og mikroskala, og de fundamentale principper for de forskellige kræfter, der virker på hver længdeskala.

- Målemetoder til måling af mange forskellige fysiske størrelser.
- Den mest moderne og specialiserede viden om et forskningsfelt opnået gennem forskningsbaseret undervisning og evt. specialet.
- Matematiske metoder til løsning af en lang række forskellige problemer, både lineære og ikke-lineære.
- Numeriske metoder til databehandling og løsning af matematiske modeller.
- Fysikkens og naturvidenskabens historiske baggrund.

Specialiserede kompetenceprofiler

Udover den generelle kompetencebeskrivelse og herunder opnåede færdigheder og viden, kan en kandidat i de fysiske fag vælge at følge en af følgende kompetenceprofiler:

- Biofysik
- Geofysik
- Astrofysik

Kompetenceprofil: Biofysik

Moderne biologisk fysik eller biofysik er en blanding af fysik på nano-skala, komplekse systemers fysik og kvantitativ biologi. Forståelsen af liv og livsprocesser er et central grundvidenskabeligt mål og også en metode til at udvikle nye redskaber til sygdomsbekæmpelse.

Ved at følge kompetenceprofilen biofysik opnår kandidaten en forståelse for en fysisk beskrivelse af livets molekylære byggestene samt lærer at opstille testbare matematisk-fysiske modeller for, hvorledes enkeltdele spiller sammen og danner funktionelle feedback systemer. Desuden vil kandidaten udvikle en solid faglig ballast i grænseområdet mellem fysik og molekylær biologien og opnå indsigt både i de nyeste biofysiske og molekylær biologiske eksperimentelle teknikker, dette inkluderer f.eks. enkelt-molekyle-teknikker og super-opløsnings-mikroskopi.

Færdigheder

Med kandidat med kompetenceprofilen i biofysik har opnået særlige færdigheder i

- Kvantitative beskrivelser af biologiske systemer.
- Opstilling af teoretiske modeller for livsprocesser, –byggestene og netværk.
- Moderne eksperimentelle biofysiske teknikker, herunder enkelt-molekyle-teknikker.
- En kritisk vurdering af biologiske data sæt herunder stillingtagen til hvilke tendenser, der kan klassificeres som signifikante.
- Teknikker og baggrundsviden som er nødvendige for at forstå og kunne anvende fysik i medicinsk øjemed, herunder som hospitalsfysiker eller i medicinalindustrien, som er væsentlige aftagere af biofysik kandidater.

Viden

En kandidat med kompetenceprofilen i biofysik har specialviden om

- Hvorledes man foretager en kvantitativ fysisk beskrivelse af biologiske systemer på niveau ned til det enkelte molekyle.
- Opstilling af modeller, som beskriver komplicerede biologiske vekselvirkninger i komplekse systemer.
- Mulighederne – og begrænsningerne – ved anvendelse af moderne biofysiske eksperimentelle teknikker.
- Hvorledes fysiske metoder kan anvendes til medicinsk diagnostik og behandling.

- Nyeste opdagelser i den faglige grænseflade mellem fysik og molekylær biologi.

Kompetenceprofil: Geofysik

Kompetenceprofilen i geofysik giver indsigt i udvalgte områder og i arbejdsmetoder og anvendelser indenfor en række geofysiske problemstillinger. En geofysiker er således i stand til at anvende en eksakt, kvantitativ naturvidenskabelig metode i sammenhæng med data fra feltarbejde, laboratorieforsøg, og/eller satellitbaserede målinger til at beskrive både grundlæggende og specialiserede problemstillinger, der leder til en bedre forståelse af Jorden og dens klima.

En geofysiker har under sit kandidatstudium valgt mellem kurser og specialeemner indenfor områder, der omfatter de fysiske/kemiske og dynamiske processer i atmosfæren, oceanerne, iskapperne og klimasystemet generelt, samt deres historie og indbyrdes vekselvirkninger, analyser af iskerner med henblik på at forstå jordens klimahistorie og klimaændringer, jordens indre struktur og tyngdefelt, udvikling af matematiske metoder til analyse af geofysiske data, og overfladeprocesser, mineralogi og klima på Mars. Studier af solsystemets terrestriske planeter og måner hører også under det geofysiske område.

En geofysiker har ofte international erfaring fra kandidatstudiet eller specialet, enten ved selv at rejse ud, eller ved at indgå i instituttets internationale netværk. Forskningsmiljøet er præget af en stor grad af internationalt samarbejde, og instituttet deltager i en række internationale projekter, herunder dybdeboringsprojekter på Grønland og Antarktis, satellitmissioner om Jorden, og rummissioner til Mars. Kravene til specialiseringen i geofysik er fleksibel for at fremme tværvideenskabelige arbejdsmetoder og indfaldsvinkler.

Kompetenceprofilen i geofysik danner basis for en række forskellige jobs indenfor forskning, undervisning og formidling. Typiske ansættelsessteder for geofysikere er: forskning og undervisning på universiteter, formidling eller forskning i den offentlige sektor (f.eks. DMI eller GEUS), og forskning og udviklings-arbejde i private virksomheder.

Færdigheder

En kandidat med kompetenceprofilen i geofysik har opnået særlig færdighed i at

- Tilrettelægge målinger til undersøgelser af geofysiske systemer og gennemføre længere eksperimentelle forløb.
- På baggrund af de fysiske love opstille relevante analytiske eller numeriske modeller for et geofysisk system, samt anvende observerede data til analyser og verifikation af modellerne.
- Arbejde selvstændigt med geofysikkens fagområder.
- Forklare og formidle i både mundtlig og skriftlig form sin specialviden om generelle geofysiske sammenhænge.

Viden

En kandidat med kompetenceprofilen i geofysik har specialviden om

- De grundlæggende fysiske principper og lovmæssigheder indenfor et eller flere områder af geofysikken: studier af atmosfæren, oceanerne, iskapperne, den faste jord, og Jordens klimasystem generelt.
- Geofysiske systemers struktur på forskellige skala, og de fundamentale principper og processer, der er styrende på hver skala.
- Målemetoder til undersøgelse af geofysiske systemer.

- Matematiske metoder til løsning af en lang række forskellige problemer, både lineære og ikke-lineære. Numeriske metoder til databehandling og løsning af matematiske modeller.
- Anvendelsen og relevansen af geofysiske resultater i en erhvervsmæssig og samfundsmæssig sammenhæng.

Kompetenceprofil: Astrofysik

Astrofysik er den gren af fysikken som studerer fænomener i verdensrummet/universet/kosmos i form af stjerner, galakser, og stofferne imellem dem - i teori og gennem astronomiske observationer.

Visuelle eller optiske observationer er det, som oprindeligt blev forbundet med klassisk astronomi, men i dag har astrofysikere takket være avanceret teknologiske landvindinger mulighed for at studere signaler over det meste af det elektromagnetiske spektrum og på den måde opnå et langt bedre billede af, hvad universet indeholder, og hvordan det er opbygget.

I praksis indeholder moderne astronomisk forskning en anseelig mængde fysik. Det er nemlig nødvendigt med en god indsigt i fysik for at kunne beskrive og forstå luminositet, tæthed, temperatur og kemisk sammensætning i de forskellige astronomiske objekter og fænomener, som astrofysikere i dag beskæftiger sig med. Da det er et meget bredt emneområde, er det nødvendigt for en astrofysiker at beherske elementer fra mange fysiske discipliner, fra klassisk fysik til kvantemekanik, samt at være velbevandret i matematiske fysiske metoder.

Med en kompetenceprofil i astrofysik har kandidaten i forhold til den forudgående bacheloruddannelse, udbygget sin faglige viden, analytiske kompetencer og selvstændighed således, at kandidaten selvstændigt kan anvende videnskabelig teori og metode inden for astronomi. Dermed opnår kandidaten kvalifikationer, der giver adgang til ansættelse i private og offentlige virksomheder og organisationer, såvel nationalt som internationalt, hvor der kræves sagkundskab på højt niveau inden for astronomi/astrofysik, samt erhverve de nødvendige forudsætninger for videre studier, herunder til ph.d.-uddannelse.

Færdigheder

En kandidat med kompetenceprofilen i astrofysik har opnået særlig færdighed i at

- Selvstændigt at planlægge og gennemføre astronomiske og astrofysiske projekter.
- På baggrund af de fysiske love opstille relevante analytiske eller numeriske modeller for et astronomisk system, samt anvende observerede data til analyser og verifikation af modellerne.
- Arbejde selvstændigt med astrofysikkens fagområder.
- Forklare og formidle i både mundtlig og skriftlig form sin specialviden om generelle astrofysiske sammenhænge.

Viden

En astrofysiker har specialviden om

- Centrale discipliner, metoder, teorier og begreber inden for astronomi, herunder fænomener i universet, som det udfoldes i af stjerner, galakser, og stofferne imellem dem
- Astronomiens sammenhæng med andre naturvidenskabelige fagområder
- Avancerede teknologiske metoder indenfor astronomiske observationer

§ 4. Adgangskrav

Ansøgere med en bachelorgrad i de fysiske fag, nanoscience eller naturvidenskab & it med en specialisering i fysik fra Københavns Universitet kan optages på kandidatuddannelsen i de fysiske fag.

Stk. 2. Studerende med en bachelorgrad inden for naturvidenskab eller teknisk videnskab fra et dansk eller udenlandsk universitet, kan optages, hvis de har bestået følgende:

- A Basisforudsætninger:
  - Matematik (Lineær Algebra, differential ligninger) (min. 20 ECTS)
  - Klassisk mekanik (min. 10 ECTS)
  - Termodynamik (min. 10 ECTS)
  - Elektromagnetisme (min. 10 ECTS)

- B Videregående forudsætninger (min. 30 ECTS):
  - Videregående fysik indenfor et eller flere af følgende emner: Kvantefysik, Moderne fysik, Geofysik, Biofysik og/eller Astronomi

- Den samlede mængde af A og B skal udgøre min. 120 ECTS.

Stk. 3. Studerende med en ikke-nordisk bachelorgrad skal kunne dokumentere engelskkundskaber svarende til IELTS test, score minimum 6.5 *eller* TOEFL test, scores minimum 213 (computer based) eller 550 (paper based) eller 79 (internet based).

Stk. 4. Fra 2011 skal ansøgere med en nordisk bachelorgrad have engelsk på minimum gymnasialt B-niveau.

Stk. 5. Fakultetet kan desuden optage studerende, som efter en konkret faglig vurdering har uddannelsesmæssige forudsætninger, der kan sidestilles med kravene i stk. 1-4.

Prioritering af ansøgerne

Ansøgere med en bachelorgrad i de fysiske fag fra Københavns Universitet er sikret adgang til kandidatuddannelsen ved først mulige optag efter opnåelse af bachelorgraden.

Herefter prioriteres ansøgere med en bachelorgrad i nanoscience eller naturvidenskab & it med en specialisering i fysik fra Københavns Universitet. Dernæst prioriteres ansøgere med en bachelorgrad inden for naturvidenskab eller teknisk videnskab fra et dansk eller udenlandsk universitet.

§ 5. Uddannelsens struktur og indhold

Uddannelsens konstituerende fagelementer afhænger af, hvilken kompetenceprofil, der vælges:

Såfremt den generelle profil vælges, består uddannelsen af konstituerende fagelementer på 90 ECTS-point inklusive specialet og 30 ECTS-point valgfri fagelementer.

Såfremt der vælges en fagligt specialiseret kompetenceprofil, består uddannelsen af konstituerende fagelementer på 105 ECTS-point inklusive specialet og 15 ECTS-point valgfri fagelementer.

Stk. 2. Kompetenceprofiler

Kandidatuddannelsen i de fysiske fag tilbyder følgende kompetenceprofiler:

- Generel profil i de fysiske fag
- Kompetenceprofil: Geofysik
- Kompetenceprofil: Astrofysik
- Kompetenceprofil: Biofysik

Stk. 2.1 Generel profil

Den generelle profil inden for faget består af:

- Valgfri kurser inden for fagområdet (begrænset valgfrie kurser), 30, 45 eller 60 ECTS-point afhængigt af specialets størrelse
- Valgfri kurser, 30 ECTS-point.
- Speciale, 30, 45 eller 60 ECTS-point.

Stk. 2.1.1. Godkendte begrænset valgfri kurser

Alle kandidatkurser udbudt ved Niels Bohr Institutet samt andre af studienævnet godkendte kurser uden for Niels Bohr Institutet.

Kurserne er beskrevet i lektionsplanen i SIS og kan ændres pr. 1. september efter godkendelse af dekanen.

Stk. 2.2. Kompetenceprofil: Geofysik

Kompetenceprofilen Geofysik består af:

- Valgfri kurser inden for kompetenceprofilens fagområde (begrænset valgfrie kurser), 45, 60, eller 75 ECTS-point afhængigt af specialets størrelse
- Valgfri kurser, 15 ECTS-point
- Speciale i geofysik, 30, 45 eller 60 ECTS-point

Stk. 2.2.1. Godkendte begrænset valgfri kurser

Alle kandidatkurser udbudt ved Niels Bohr Institutet samt andre af studienævnet godkendte kurser uden for Niels Bohr Institutet. Dog skal mindst 30 ECTS-point af de begrænset valgfrie kurser være geofysik kandidatkurser udbudt på Niels Bohr Institutet.

Kurserne er beskrevet i lektionsplanen i SIS og kan ændres pr. 1. september efter godkendelse af dekanen.

Stk. 2.3. Kompetenceprofil Astrofysik

Kompetenceprofil Astrofysik består af:

- Valgfri kurser inden for kompetenceprofilens fagområde (begrænset valgfrie kurser), 45, 60 eller 75 ECTS-point afhængigt af specialets størrelse
- Valgfri kurser, 15 ECTS-point
- Speciale i astrofysik, 30, 45 eller 60 ECTS-point

Stk. 2.3.1. Godkendte begrænset valgfri kurser

Alle kandidatkurser udbudt ved Niels Bohr Institutet samt andre af studienævnet godkendte kurser uden for Niels Bohr Institutet. Dog skal mindst 30 ECTS-point af de begrænset valgfrie kurser være astrofysik kandidatkurser udbudt på Niels Bohr Institutet.

Kurserne er beskrevet i lektionsplanen i SIS og kan ændres pr. 1. september efter godkendelse af dekanen.

Stk. 2.3. Kompetenceprofil Biofysik

Kompetenceprofil Biofysik består af:

- Valgfri kurser inden for kompetenceprofilens fagområde (begrænset valgfrie kurser), 45, 60 eller 75 ECTS-point afhængigt af specialets størrelse
- Valgfri kurser, 15 ECTS-point
- Speciale i biofysik, 30, 45 eller 60 ECTS-point

Stk. 2.3.1. Godkendte begrænset valgfri kurser

Alle kandidatkurser udbudt ved Niels Bohr Institutet samt andre af studienævnet godkendte kurser uden for Niels Bohr Institutet. Dog skal mindst 30 ECTS-point af de begrænset valgfrie kurser være biofysik kandidatkurser udbudt på Niels Bohr Institutet.

Kurserne er beskrevet i lektionsplanen i SIS og kan ændres pr. 1. september efter godkendelse af dekanen.

Stk. 2.4 Eksamensbekendtgørelsens krav om, at mindst 1/3 af uddannelsens samlede ECTS-point skal dokumenteres ved eksterne prøver sikres opfyldt vha. STADS. Det studieadministrative system sikrer, at studerende ikke kan tilmelde sig fagelementer, der vil umuliggøre opfyldelse af eksamensbekendtgørelsens krav.

Eksamensbekendtgørelsens krav om, at bedømmelsen bestået/ikke bestået højst kan anvendes ved prøver, der dækker 1/3 af uddannelsens samlede ECTS-point sikres opfyldt vha. STADS. Det studieadministrative system sikrer, at studerende ikke kan tilmelde sig fagelementer, der vil umuliggøre opfyldelse af eksamensbekendtgørelsens krav.

Stk. 3. Valgfri fagelementer. Valgfri fagelementer er kurser, projekter eller andre fagelementer på mindst kandidatniveau.

Udbuddet af valgfri fagelementer fremgår af gældende kursuskatalog i SIS eller tilsvarende.

Stk. 4. Bachelorkurser. Det er muligt at tage bachelorkurser, såfremt det vurderes, at der er tale om såvel faglig som personlig progression. Desuden kan bachelorkurser som udgangspunkt kun godkendes, hvis der er tale om redskabskurser fra et andet fagområde end uddannelsens centrale fag og/eller de udgør en forudsætning for specialearbejdet.

Omfanget af bachelorkurser på kandidatuddannelsen må højst udgøre 15 ECTS-point.

Godkendelse af bachelorkurser gives af studienævnet efter ansøgning fra den studerende vedlagt eventuel anbefaling fra specialevejleder.

Stk. 5. Projekter uden for kursusregi. Projekter kan have omfang på 7,5 eller 15 ECTS-point, idet studienævnet dog kan give dispensation til, at der gennemføres projekter af mindre omfang, hvis den studerende ifølge studieplanen mangler eller kommer til at mangle mindre end 7,5 ECTS-point for at afslutte sin uddannelse.

Projekter uden for kursusregi kan ud over projekter i tilknytning til fakultetet omfatte f.eks.: assistance med forskningsarbejde og projekter i relation til offentlige og private institutioner, organisationer og virksomheder.

Den samlede belastning af projekter uden for kursusregi afhænger af specialet omfang, hvor følgende gælder: studerende, der skriver speciale på 45 eller 60 ECTS-point, kan maksimum få godkendt projekter uden for kursusregi svarende op til 7,5 ECTS-point. Studerende, der skriver speciale på 30 ECTS-point, kan maksimum få godkendt projekter uden for kursusregi svarende op til 15 ECTS-point.

Godkendelse af projekter uden for kursusregi gives af studienævnet efter ansøgning fra den studerende.

Stk. 6. Merit. Studienævnet kan ansøges om, at gennemførte fagelementer fra en dansk eller udenlandsk videregående uddannelsesinstitution meritoverføres til den studerendes uddannelse. Der skal ikke søges om meritoverførsel af fagelementer på kandidatniveau rekvireret til uddannelser på Det Naturvidenskabelige Fakultet, hvis disse skal overføres til den valgfri del af uddannelsen.

§ 6. Kandidatspecialet

Specialet skal dokumentere færdigheder i at anvende videnskabelige teorier og metoder under arbejdet med et fagligt afgrænset emne. Specialet kan være af eksperimentel karakter og omfatter i så fald arbejde relateret til forsøg eller observationer ved enten udførelse, planlægning, modellering, databehandling, eller opstilling af en metodik eller teori herfor.

Specialet er på 30 ECTS-point og kan være eksperimentelt. Hvis der er tale om et større eksperimentelt speciale, kan det være på 45 eller 60 ECTS-point.

Specialet kan påbegyndes 4 gange årligt til blokstart, dog tidligst efter den studerende har deltaget i prøver svarende til 15 ECTS-point.

Specialet kan laves samtidigt med at der følges kurser, dog skal de sidste 15 ECTS-point af specialet placeres i sidste blok af den toårige kandidatuddannelse.

Der afholdes under specialet et midtvejskollokvium over specialets emnefelt. Afholdelse af kollokviet er en betingelse for at kunne aflevere specialet. Et midtvejskollokvium er et foredrag af 45 minutters længde. Foredraget skal give et overblik over det fagområde som specialet handler om, samt en kort beskrivelse af, hvordan det relaterer til specialearbejdet. Niveauet af foredraget skal tage udgangspunkt i, hvad en fysik-studerende kan forventes at forstå uden yderligere kendskab til emnet. Kollokviet er en integreret del af specialestudiet og giver ikke særskilt ECTS-point. Kollokviet godkendes af specialevejlederen

Stk. 2. Vejleder. Vejleder for specialet skal være fastansat ved Det Naturvidenskabelige Fakultet. Speciearbejdet kan udføres ved andre institutter på Københavns Universitet, ved et andet universitet eller ved en offentlig eller privat forskningsinstitution/virksomhed (ekstern institution).

Såfremt specialet udføres ved en ekstern institution, skal den studerende tildeles en intern vejleder ved et af fakultetets institutter og en ekstern vejleder ved den eksterne institution. Den interne vejleder har i forhold til institutlederen det formelle ansvar for kvaliteten af specialevejledningen og fungerer som eksaminator. Den eksterne vejleder medvirker sammen med den interne vejleder ved tilrettelæggelsen af specialestudiet og kan deltage i eksamenen som observatør.

Stk. 3. Gruppеспециалер. Specialet kan udføres i grupper. Såfremt specialet udføres i gruppe, skal den enkelte studerendes bidrag kunne konstateres, sådan at det sikres, at en individuel bedømmelse finder sted, og det mundtlige forsvar skal finde sted efter retningslinjerne i Eksamensbekendtgørelsen og fakultetets uddannelsesregler.

Stk. 4. Rapport og eksamen. Specialerapporten forsynes med et resumé på dansk og engelsk. For danske studerende indgår både den danske og den engelske version i den samlede eksamensbedømmelse; for udenlandske studerende indgår kun den engelske version.

Afhandlinger/publicerede artikler kan indgå som en del af specialerapporten.

Såfremt manuskripter og publicerede artikler med flere forfattere vedlægges specialerapporten som bilag, skal der foreligge (med)forfattererklæringer, der tydeliggør omfanget af den studerendes bidrag til det fælles arbejde.

Specialet afsluttes med en todelt individuel eksamen, der dels består af udarbejdelse af en skriftlig specialerapport og dels en efterfølgende mundtlig præsentation/forsvar heraf. Det mundtlige forsvar skal afholdes senest seks uger efter indlevering af specialerapporten, og karakterbedømmelse skal ske samme dag som afholdelsen af specialeforsvaret.

Specialerapporten og den mundtlige eksamen bedømmes samlet, og der gives én karakter efter 7-trinsskalaen og med ekstern censur. Den studerende har ret til en skriftlig vurdering på 1 - 2 A4-sider senest 14 dage efter den mundtlige eksamen.

Specialerapporten og dens referencer udgør pensum ved specialeeksamenen.

Stk. 5. Specialekontrakten. Ved specialestudiets start skal den studerende indgå en specialekontrakt med vejleder, studieleder og institutleder. Kontrakten findes på fakultetets hjemmeside. Reglerne for indgåelse af specialekontrakt, brug af eksamensforsøg ved overskridelse af den fastsatte afleveringsfrist samt mulighed for dispensation til forlængelse fremgår af fakultetets hjemmeside.

§ 7. Eksamen

Vurdering af formidling. Hvis stavning, formulering og formidling er af en sådan karakter, at bedømmelsen vanskeliggøres, kan der trækkes ned i den faglige vurdering svarende til et trin på karakterskalaen. Hvis bedømmelsen umuliggøres, gives afhængigt af bedømmelsesformen den laveste karakter på karakterskalaen eller ikke bestået.

Stk. 2. Vægtning af deleksamener. Hvis eksamen i ét fagelement består af to eller flere delprøver, er det angivet i lektionsplanen under beskrivelsen af fagelementet, hvordan delprøverne vægtes, om alle delprøver skal bestås hver for sig, og om der er specifikke karakterkrav til delprøverne, samt hvis alle delprøver skal bestås i samme eksamenstermin.

Stk. 3. Gennemsnit. Der udregnes ikke gennemsnitskarakter for den samlede kandidatuddannelse.

Stk. 4. Særlige prøvevilkår. Efter ansøgning til studienævnet senest 2 måneder inden eksamens afholdelse, tilstræbes det at tilbyde studerende med en fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, at eksamensforholdene tilpasses, hvis det er nødvendigt for at sidestille sådanne studerende med andre i prøvesituationen, og forudsat at der med tilbuddet ikke sker en sænkning af prøveniveauet.

Stk. 5. Reeksamen. Studerende, der har deltaget i en ordinær eksamen uden at bestå, har mulighed for at gå til reeksamen i samme eksamenstermin. Tilsvarende gælder for studerende, der har været forhindret i at deltage i eksamen på grund af sygdom. Se fakultetets regler om eksamen på uddannelseshjemmesiden.

§ 8. Dispensation

Universitetet kan, når det er begrundet i usædvanlige forhold, dispensere fra de regler i studieordningen, der alene er fastsat af universitetet.

§ 9. Ikrafttræden m.v.

Studieordningen træder i kraft 1. september 2010 og gælder for alle studerende, som indskrives på uddannelsen med studiestart i studieåret 2010-11 eller senere.

For studerende på tidligere studieordninger kan overførsel til denne studieordning finde sted efter gældende overgangsregler, eller efter individuel meritvurdering af Kandidatstudienævnet.